

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie **K.W.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 2 lipca 2026 r.,

z urzędu inicjatywy w przedmiocie wyłączenia sędziego

na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

stwierdzić brak podstaw do wyłączenia z urzędu SSN S.S. od rozpoznania sprawy V KO 208/25

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 1 kwietnia 2026 r. SSN W.W., jako sprawozdawca sprawy o sygn. akt V KO 208/25, stwierdził zaistnienie okoliczności dających podstawę do wyłączenia z urzędu członka składu orzekającego sędziego S.S. W zarządzeniu tym wskazano, że sprawa w przedmiocie sygnalizacji wznowienia postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2025 r., sygn. V KK 317/25, ma być rozpoznawana przez Sąd Najwyższy ponownie w składzie z osobą powołaną na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego z naruszeniem art. 179 Konstytucji RP, (sędziego S.S.), w układzie, gdy:

- sygnalizacja wznowienia z urzędu dotyczy oceny zarzutu udziału w składzie orzekającym Sądu Najwyższego (sygn. akt V KK 317/25) sędziego powołanego w takim samym trybie co członek składu, który miałby dokonywać w Sądzie Najwyższym oceny tego zarzutu,

- tryb wyznaczania składu Sądu Najwyższego w tej sprawie został określony poza ogólnymi regułami tworzenia składu w planie sesji i posiedzeń Izby Karnej (wyznaczany jest skład na podstawie oddzielnego zarządzenia Prezesa Izby, które zastrzega wyznaczanie składu tylko przez niego i w sposób odmienny niż co do innych spraw rozpoznawanych w Izbie Karnej - tzw. „ręczny” przydział spraw), a przez okres kilku miesięcy, mimo przekazania akt Przewodniczącemu Wydziału, nie podejmowano żadnych czynności zmierzających do wyznaczenia składu,

- wyznaczanie składów mieszanych (z osobami powołanymi w wadliwej procedurze na skutek wniosku tzw. neo-KRS) jest stosowane przez Prezesa Izby Karnej tylko w sprawach wznowienia postępowania kasacyjnego, co mając na uwadze treść powszechnie znanego oświadczenia trzydziestu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2022 r., podpisanego także przeze mnie (jako sędziego referenta w tej sprawie), uprawnia mnie do postawienia tezy o podejmowaniu przez Prezesa Izby Karnej administracyjnych działań zmierzających do utrudniania rozpoznania spraw o wznowienie postępowania w sytuacji podnoszenia przez strony zarzutu niewłaściwej obsady sądu,

- przedmiot postępowania w niniejszej sprawie - w zakresie podstaw do wznowienia postępowania na skutek naruszenia zasad proceduralnych w postępowaniu - mieści się w normie art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (EKPC — por. wyrok Wielkiej Izby z dnia 11 lipca 2017 r., sprawa Moreira Ferreira przeciwko Portugalii, skarga nr 19867/12; szerzej w tej materii w: postanowienie SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10 poz. 41), a orzekanie w składzie z udziałem osoby powołanej do Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze na skutek wniosku tzw. neo-KRS pozbawia stronę prawa do sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (np. sprawy: Reczkowicz przeciwko Polsce, Dolińska i Ozimek przeciwko Polsce, Advance Pharma sp. Z o.o. przeciwko Polsce, Wałęsa przeciwko Polsce).

W związku z powyższym sędzia sprawozdawca sprawy o sygn. akt V KO 208/25, w celu zagwarantowania stronie prawa do sądu, stwierdził istnienie okoliczności dających podstawę do wyłączenia z urzędu członka składu

orzekającego sędziego S.S. (art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.), powołując się przy tym na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 42 § 1 k.p.k. wyłączenie sędziego od udziału w sprawie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. Już tylko z literalnego brzmienia powołanego przepisu wynika, że wniosek o wyłączenie może zostać skutecznie zgłoszony jedynie przez stronę postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zarysował się również pogląd, zgodnie z którym kontrola bezstronności sędziego prowadzona przez właściwy sąd z urzędu w trybie art. 42 § 1 k.p.k. może zostać uruchomiona również przez każdego sędziego zasiadającego w jego składzie (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. sygn. akt I KZP 2/22). Wniosek członka składu orzekającego co do potrzeby wyłączenia innego sędziego, może być zatem uznany jedynie jako inicjatywa zmierzająca do przeprowadzenia z urzędu postępowania w przedmiocie wyłączenia. I jako taką właśnie inicjatywę należy potraktować wniosek zawarty w zarządzeniu sprawozdawcy sprawy o sygn. akt V KO 208/25 SSN W.W.

Biorąc powyższe pod uwagę należy wskazać, w sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia podniesionych okoliczności. Nie odnoszą się one bowiem do żadnych faktów, które uzasadniałyby wyłączenie SSN S.S. od rozpoznania sprawy o sygn. akt V KO 208/25. SSN W.W. nie przedstawił skonkretyzowanych okoliczności, mogących wzbudzić u przeciętnego i rozsądnie rozumującego obserwatora procesu uzasadnioną wątpliwość co do istnienia w sprawie kierunkowego nastawienia sędziego, która zestawiona z przedmiotem rozstrzygnięcia prowadziłaby do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego. Podkreślić należy, iż wspomniana wątpliwość musi wynikać z pewnych okoliczności faktycznych, np. zachowania sędziego wyrażającego swój stosunek do sprawy, a nie zaś z regulacji prawnych konstytuujących ustrój sądownictwa.

Trudno doszukiwać się także podstawy do wyłączenia członka składu orzekającego w podnoszonej przez wnioskującego kwestii dotyczącej trybu wyznaczania składu Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie. Tryb ten bowiem został określony ogólnymi regułami tworzenia składu w planie sesji i posiedzeń Izby

Karnej na podstawie art. 80 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym oraz § 80 ust. 7 regulaminu Sądu najwyższego w zw. z art. 544 § 2 k.p.k.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[WB]

[a.ł]